

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hozva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi
ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal.
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

X. évfolyam 21. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1914. január 27

A tőzsde jubileuma.

A tőzsde rendeltetése az, hogy középponti piaca legyen az eladó értékeknek. Arra való, hogy egy helyen összpontosítsa az ügyleteket s bizonyos közismert ármeghatározást állapítson meg.

A tőzsde megalkotása azt eredményezte, hogy ennek segítségével Magyarország beállott a világ kereskedelmi életébe, ami csak a tőzsde segélyével volt elérhető.

Ez a sokat támadott intézmény volt a leghatalmasabb tényező abban, hogy Magyarországon a mezőgazdasági, kereskedelmi és az ipari élet beleilleszkedett az egész világ termelésébe és fogyasztásába s ennek következtében megerősödött kereskedelmünk, iparunk s roppant érdeklődést mutat mezőgazdasági termelésünk.

A tőzsde intézménye nélkülözhetetlen és oly nagyfontosságú, hogy vidéki gócpontokon is meg kell alkotni, mint ahogy Temesvár létesítette is már a maga tőzsdéjét.

Csak a tőzsde segélyével érhetjük el azt, hogy Magyarország újra kereskedelmi közvetítő lehet nyugat és kelet között s ez biztosítja előhaladásunkat kelet felé, hogy elérjük azt a hajdani pozíciókat, mikor a magyar volt a közvetítő kereskedő kelet felé s Magyarország volt a kereskedelem nagy ország-utja, ami nemzeti királyainkat oly hatalmas uralkodókká tette s népiünket gazdaggá.

A budapesti áru- és értéktőzsde vasárnap ülte meg 50 éves jubileumát s ez intézmény nagy fontosságának tudatában részt kell venni

ez ünnepnapokon az egész magyar társadalomnak.

A tőzsdének sok támadást kellett elszenvednie, főleg a fedezetlen határidőüzlet miatt, mely jogosulatlan nyereséghez juttat s így a munkanélküli meggazdagodás csábításával olyanokat dönt romlásba, kiknek fenntartása nemzeti érdek.

A tőzsde maga is belátta, hogy ki kell küszöbölni területéről a hivatlan elemeket, hogy így fontos közgazdasági hivatásának tisztaságát megőrizze.

A tőzsde reformja állandóan felszinen van. A reform feladata, hogy a termelők is képviselve legyenek a tőzsdén, mert csak akkor lesz valóban találkozó helye a keresletnek és a kínálatnak. És a tőzsde vezetőségében kellő arányban képviselést kell engedni a gazdaközönség tagjainak is, hogy legyen a harmonia a mezőgazdaság és a kereskedelem között.

A budapesti tőzsde 50 éves fennállása alatt így is nagy szolgálatot tett közgazdasági életünknek, élén mindig oly szaktekintélyek álltak és állanak ma is, kik a tőzsdét közgazdasági intézményeink legjelentősebbjévé tették s e színvonalon megtartják, hogy a tőzsde megállja helyét a világpiacon tőzsdéi sorában.

Hármas program. Khuen-Héderváry ma nyilatkozott egy újságíró előtt és azt mondta, hogy a munkapárt hármast programot tűzött maga elé. Első volt a Ház munkaképessé tétele, utána jött a sajtó megrendszabályozása és végül az állami élet új alapokra fektetése a közigazgatásban.

Zichy János gróf a nőmozgalmakról.

— A Magyar Kurir jelentése. —

Vasárnap délelőtt tartotta élénk érdeklődés mellett évi közgyűlését a Katholikus Tisztviselőnk és Női kereskedelmi alkalmazottak Budapesti Egyesülete a Szent István Társulat nagytermében. A közgyűlés ünnepi szónoka Zichy János gróf volt, aki a modern nő hivatásáról mondott beszédet. A közgyűlést megnyitó Giesswein Sándor megemlékezett a távollevő Zichy Rafaelné elnöknő családi gyászáról, majd Molnár Olga előterjesztette a titkári jelentést, amelyből kitűnik, hogy az elmúlt évben 263 új tag lépett be az egyesületbe; az egyesületi élet legfőbb tényezői a szaktanfolyamok, a munkaközvetítés, közművelődési esték és társasösszejövetelek. Ezután mondotta el ünnepi beszédét Zichy János gróf. Beszédéből a következőket közöljük:

— Sohasem állottam közelebb a feminizmus gondolatához — bár azt a szó modern értelmében nem tettem magamévá soha — és nem értettem meg jobban a nő emancipációjára vonatkozó törekvést jobban, mint mikor dolgozó nők körébe lépek. A mai életviszonyok azok, amelyek emancipálják a nőt — ha akarjuk, ha nem —, és az ellen való küzdelem csak az élet nem ismerése. Nagyon szépen hagzanak a bársonyban született és az ott élő némely teoretikusok frázisai, melyek azt hirdetik, hogy a nő legyen hitves és anya. Aláírom, hogy ez az első hivatása. De ehhez szükséges a hitves-társ is, és ha ez bármely oknál fogva nem jelentkezik vagy késik, az élet rohanó árja nem áll meg.

— Én nem félek attól, hogy a szabadság elvonja a nőt a természetes élethivatásuktól. De tartok attól, hogy ha nincsen semmi, ami a családi élet melegét pótolná, elzüllik a nő. Már pedig a mi házi tűzhelyet — ha nem is pótolhatja — de helyettesítheti, az esakis a tisztességes munka. (Éljenezés és taps.)

HOLLANDY, PAPP és VELICS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Kaszárnya-tér 7. szám. (Pankolics-telep.)

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyiszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk. — Jobbminőségű butorok javítása és fényezése (a helyszínén is) azonnal jutányos áron eszközöltetik. — Tervekkel és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgálunk

— Sajnálom azt a nőt, aki legszebb éveit, melyek az anyaság, a hitvesi szeretet számára vannak ugyszólván teremve, nehéz munkában kénytelen eltölteni, de semmi sem emel fel jobban, mint ha épen ilyen nőt látok dolgozni a mindennapi kenyérért, ha látok fáradozni olyan nőt, aki a maga szépsége és fiatalsága révén hanyélve is megélhetne, akinek talán egy mosolya is elég lenne arra, hogy megváltsa magát a munkától. (Taps.)

— Ebben a sajátságosan perverz világban, amelyben a munkátlanság az erkölcselenséggel párosulva gyakran valóságos orgiákat, melyben olyan jelenségeket találunk, mint a napokban, amikor ezrek serege vett körül egy ravatalt és kísérte utolsó útjára triumfátor gyanánt azt a női típust, a mely a női élet szégyene, akkor kétszeresen jólesik látni egy gárdát, mely összetart nemcsak a munkában, hanem a vallásos élet és az erkölcs kultuszában is, melynek tagjai bátorítják az élet szenvedéseiben megedzett férfiakat is. (Tetszés és taps.)

— A legnehezebb problémák egyike megvonni a vonalakat, amelyek határvonalai annak a munkakörnek, melyben a nők megkereshetik kenyerüket. En azt tartom, hogy ilyen határvonalakat megállapítani nem szükséges, de nem is lehet. Abban a véleményben vagyok, hogy a nő hivatott minden olyan munkára, amely nőiességével összeegyeztethető és nem akadályozza meg abban, hogy hitves és anya lehessen. De a nő a férfias munka közepette is maradjon meg annak, ami. Ne váljék hasonlóvá a férfihez a szó esztétikaellenes értelmében, mert elveszti azt a zománcot, azt az értéket, amely őt a férfi fölé emeli. (Taps.)

— Ha a nő férfias munkája közben elférfiasul, ha gyengéd meleg lelkét kemény kéreg venné körül, akkor szomorúan állapíthatnók meg, hogy a modern nő minden hivatásra megérett, csak a családi életre nem. Ettől óvja meg, tisztelt hölgyeim, az Önök nemét a Gondviselés, mert csak addig lesz a világon szép iránti érzék, csak addig

lesz művészet, költészet, idealizmus, amíg a nő a szó nemes értelmében megmarad nőnek. (Hosszas éljenzés és taps.)

A nagy tetszéssel fogadott ünnepi beszédet választások követték.

A forrongó Albánia.

Páris, jan. 26.

Az olasz kormány az albániai viszonyok miatt elhatározta, hogy Ausztriával és Magyarországgal egyetértésben esetleg katonai intézkedéseket fog tenni.

A bécsi és a római kabinetek az utolsó napokban azzal a kéréssel fordultak a többi nagyhatalmakhoz, hogy gondoskodjanak az Albániában szükségessé válható katonai intézkedésekről. Mivel eddig a nagyhatalmak részéről nem járultak hozzá a bécsi és a római kabinetek erre vonatkozó indítványához, az osztrák és magyar s az olasz kormány elhatározta, hogy maga megtesz minden katonai előkészületet, amely esetleg szükséges lesz Albánia nyugalmának és biztonságának teljes mértékben való föntartásához. Az olasz hadvezetőség készenlétbe tett több zászlóalj hegyicsapatot ágyúkkal, akik szükség esetén azonnal Durazzóba és Valonába hajózhathatnak.

A hatalmak tárgyalnak.

Páris, jan. 26.

A Temps jelentése szerint a hármas szövetség és a hármas ántánt arról tárgyalnak, hogy néhány cirkálót küldjenek az Egei szigetekre, hogy ott a státuskvót fentartsák és erőszakkal akadályozzanak meg minden kísérletet, amely ezt a státuskvót megváltoztatni akarná. A Temps úgy véli, hogy a nagyhatalmaknak ez az elhatározása Görögország jogos kívánságainak megfelelő.

Szerb fegyverkezés.

Belgrád, január 26.

A szerb kormány a saint-etienni fegyvergyárban százezer fegyvert rendelt azonnal való szállításra. A fegyvereket már a jövő hónap elején szállítani fogja a fegyvergyár.

Megérkezett az 54.000 korona.

A rendőrség fejlesztésére.

A Tiszántul már hirt adott arról, hogy a belügyminiszter a nagyváradi rendőrség fejlesztésére járó 27000 korona államsegély helyett éppen kétszer akkora összeget: 54000 koronát szánt.

A belügyminiszter hamar beváltotta ígéretét, amennyiben tegnap meg is érkezett a városhoz a miniszter leirata, amelyben tudatja, hogy már ki is utalta az 54000 koronát s a város tanácsa azt a kir. adóhivatalnál felveheti. Kijelenti a miniszter, hogy elődje 27000 koronát szánt a rendőrség fejlesztésére Nagyvárad városának, de ő a városok segélyezésére szolgáló 8 millióból visszatartott 2 millióból kétszeres összeget: 54000 koronát juttatott Nagyváradnak.

Természetesen ez a leirat legbecesebb része, mert így nagy babás bankókhoz jut, szinte váratlanul a város, de ezeken kívül más érdekes dolgokat is tartalmaz, amely bizonyára örömet okoz az egész rendőrlegénységnek, sőt Gerő főkapitánynak is, aki most már nem aggódhat, hogy a rendőrség részére szánt állami támogatásból másnemű szükségletét fedezi a város.

Az államosítás.

A leiratban kijelenti a belügyminiszter, hogy a város fejlesztéséről szóló törvény 30.

A TÖKÉLETES ASSZONY.

Operett 3 felvonásban. Írták: Brammer Gyula és Grünwald Alfréd. Fordította Harsányi Zsolt. Zenéjét szerette Lehár Ferenc. A Szigligeti Színházban először adták 1914 január hó 25-én.

A régi közmondás szerint Homérosz is szundikált néha — hát nem kell nagyon megütödni rajta, ha ugyanez Lehárral is megtörtént.

„A tökéletes asszony“ bizony Lehárnak egyik legkevesebbé tökéletes szerzeménye. Hasonlítani sem lehet sem az Évához, sem más operettjeihez, legkevesebbé a Vig özvegyhez. Micsoda óriási különbség a kettő közt! A Vig özvegytől a Tökéletes asszonyig nem is súlyedés, hanem valóságos zuhanás konstatálható.

Kezdődik a súlyedés már a szövegnél. Persze, erről nem tehet Lehár, de azért az ő rovására írható az, amit a jogász „culpa in eligendo“ kifejezéssel jelöl meg: miért kellett Lehárnak éppen Brammer Gyula és Grünwald Alfréd nevekre hallgató két ismeretlen németet kiszemelni szövegíróiul? Ez a két német olyan naiv és rossz szöveget eszkáblált össze szegény Lehár számára, hogy még olyan zenét is kár volt rá írni, mint amilyen a Tökéletes asszonyé.

Az alapgondolat régi vigjátékokból régen ismeretes. A férj és a feleség természete

nem egyező. A férj élénk, társaságkedvelő, az asszony otthonülő, csöndes természetű. Örökös e miatt a perpatvar. Egy jó barát nő segít a bajon: ráveszi az asszonyt, utazzék el, közben tanuljon egy kis eleven modort, szokjék temperamentumos viselkedéshez. Mikor visszajön az asszony, szőke haja helyett fekete parókát visel, saját hugának adja ki magát, temperamentumos, eleven, aki után bomlanak a férfiak. Teljesen meghódítja a férjét is, aki azt hiszi, hogy a sógornőjébe lett szerelmes, a sógornőjében véli feltalálni a tökéletes asszonyt. Persze a harmadik felvonásban kiderül az igazság és minden szépen rendbejön.

Erre az ócska mesére legalább új ötleteket lehetett volna aggatni. A szerzők azt sem tették. Másoltak hűségesen, mint két osztrák írónk. Az első felvonásban véletlenül találunk egy jó gondolatot: a férj megment egy bájos leányt és a bemutatkozásnál legjobb barátja nevét mondja, nehogy házasság volt kiderüljön. A két barátinak ebből a néveseréjéből lehetne valami mesét összebonyolítani, csak egy kis ötletesség kellene hozzá. Természetes, hogy a két szerző lassu esze erre nem képes, sietnek ezt a valamiképpen még talán kiszámolható bonyodalmat minél hamarabb elejteni s az alsógornő silány és valószínűtlen históriájával nyomorgatják a közönséget három felvonáson át.

Nem csoda, ha ez a mese Lehárt nem nagyon ihlette meg. Ihlet nélkül komponálta ő is a zenét, mert illik, hogy Lehár minden évben beszállítsa a maga új operettjét a közönség részére. A szállítmány meg is érkezett a rendes kereskedő gondosságával, de Lehár talentumának minél kevesebb nyomával. Egy-két dallamot kivéve, a többi nem emelkedik az átlag operett színvonalon felül.

Az előadás sem volt kifogástalan. Ha véletlenül nincs az a szerencsénk, hogy Szentgyörgyi Márta szubrett-szerepkörre ment át, tökéletes bukás lett volna a Tökéletes asszony sorsa Nagyváradon. Szentgyörgyi Márta pompás temperamentuma, elragadó kedvessége, intelligenciája és mesés könnyedségű tánca megmentette az est sikerét. Szinte más volt az egész darab, ha Szentgyörgyi Márta a színpadon volt. A második felvonásban előadott ba atánca volt az est fénypontja. Ezt háromszor megújították; azért az egy táncszámért — nem túlzás — érdemes az egész előadást megnézni.

Annál gyengébb volt Kállai Jolán. Szerepét teljesen tévesen fogta fel. Elfelejtette, hogy viccomtenak a feleségét játssza, tehát az előkelőségre is kell valamit adni; kivált a II. felvonásban szó sem volt előkelőségről. Szerencsétlenül nyers volt minden mozgulata.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

német szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készítettnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekevények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készítettnek. Telefon 419

Ű-a szerint a városi rendőrség országos rendezéséről is 2 éven belül, tehát az 1914. év folyamán törvényjavaslat terjesztendő elő. Miután az erre vonatkozó munkálatok már folyamatban vannak, nem látta célszerűnek és indokoltnak most erre kiterjeszkedni.

Mire használják fel az 54000 koronát.

A most küldött 54000 korona felhasználására vonatkozólag ajánlja a miniszter, hogy sürgős szükséglet a rendőrségi altisztek és legénység illetményeinek fokozatos emelése, ami bizony nagyon is ráfér a nagyvárad rendőrségre.

A rendőrség kifogástalan egyenruhával és felszereléssel látandó el.

A rendőrségnél hivatali állások rendszeresítenek, hogy a rendőri hivatással össze nem egyeztethető hivatali állástól mentességen.

A hivatali helyiségben teljesített állandó felügyeletet díjazák, a helyi viszonyoknak megfelelőleg. E szerint a rendőrtisztviselők, a hivatalban teljesített éjjeli inspekciónak díjazást kapjanak.

A rendszeres rendőroktatási célokra szolgáló összeg felhasználása tekintetében külön fog a miniszter rendelkezni.

Kijelenti még a belügyminiszter leiratában, hogy ha mindezeknek a város eleget tett, az esetleg fennmaradó összeget a város, bármily más városrendezési célra fordíthatja.

Az összeg felhasználására vonatkozó határozatról a városnak jelentést kell tenni.

Gerő Ármin főkapitány eddig is minden kinálkozó alkalommal felemelte szavát a

Az énekében is mintha szándékosan került volna minden lágyságot. Ráadásul a második felvonásban olyan lehetetlen nadrag szoknyában, vagy talán inkább „nadrag kötényben” illette magát a közönség előtt, hogy az izléstelen versenyzett a komikussággal. Brettilire lehet így öltözni — talán. Többi öltözéke is híjjával volt egyebek közt az izlésnek is. Két énekszámra sikerült: az első felvonásban Medgyaszaival énekelt duettje és a harmadik felvonás első énekszámra.

Medgyaszai határozottan jobb partnert érdemelt volna Kállai Jolánál. Medgyaszai, a mi csak lehetett, kihozta különben nem hálás szerepből. Tompa Béla helyett, a ki megbetegedett, Gróf László vette át Don Gil szerepét, tekintve hogy két nap alatt készült el elég nagy szereppel, feladatát szépen oldotta meg. Kivált a meglehetősen nehéz táncokat igen jól betanulta. Igaz, hogy olyan kitűnő partnerrel, mint Szentgyörgyi Márta, hálás dolog kevesebb próbával is fellépni. Jó volt Sik Rezső de Serrantis márkija is. Epizód szerepeikben T. Pogány Janka és Szalma Sándor jól megállottak helyüket. Az ének- és zenekar kifogástalanok. Általában kifogásolható azonban a gyenge szereptudás. Ha operett is, azért nem okvetlenül szükséges, hogy egyesek a szöveget teljesen a sugóra bizzák.

—r.

a rendőrség fejlesztése érdekében, de mindég merev elutasítással találkozott a tanács részéről.

Most azonban éppen jól jött a miniszter jóindulata segélye. Ilyen nagy összegnél már lehet komolyan beszélni a rendőrség fejlesztéséről s a tanács sem veheti elő a régi nótát: nincs pénz!

A Nagyvárad Takarékpénztár közgyűlése.

Nagy érdeklődés, a részvényesek tekintélyes részének jelenlétében tartotta meg évi közgyűlést Nagyvárad nemesak legrégibb, de legelőkelőbb pénzintézete: a Nagyvárad Takarékpénztár. Az intézet 67-ik évi közgyűlése is igazolta, hogy ma is az böles körütekintés, kipróbált szolid pénzügyi politika, kellő tapintat és előrelátás érvényesülnek az országos hírnevű intézet ügyeinek vezetésében, ami félszázadnál jóval hosszabb multján emelte tekintélyben és súlyban az ország legkiválóbb pénzintézetei között.

Szigoruan szolid elvek, méltányos eljárás ügyfelekkel, a legválságosabb időkben is a kitűzött elvek szemelött tartása amíg egyrésztől biztosítják ugy a nagy közönség bizalmát, mint a részvényesek érdekeit; másrészt becsessé teszik működését közgazdasági életünkre.

A vasárnapi évi közgyűlést Hlatky Endre főispán, igazgatósági elnök vezette s a részvényesek közül 45-en voltak jelen.

Hlatky Endre elnök üdvözölte a megjelenteket; konstataálta, hogy a közgyűlés 3 lapban kellőleg meg lett hirdetve. Letettek 456 részvényt s 452 részvény képviselőben 42 részvényes van jelen.

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte Ferdényi Kálmán, Kacián Károly, Kolossy Béla részvényeseket. A szavazatszedő küldöttség elnökéül Petry Gyulát, tagjaiul dr Krüger Aladárt és Kirsechner Mór részvényeseket.

Az intézet halottai.

Majd két szomorú eseményről emlékezik meg, amelyek az elmúlt év folyamán az intézet életében előfordultak. Az egyik Heizer Gyula titkár és a váltóosztály volt főnökének halála. Akik ismerték, tudják, hogy az elhunyt mily lelkiismeretes pontosságú, jellemtiszta tisztviselő volt, aki kiváló tudással, igazi példányképe volt a tisztikarnak: Emlékét tartsuk meg, mint oly emberét, aki buzgón, lelkiismeretesen töltötte be hivatását. A másik halottja az intézetnek Csobánczy Lajos volt, aki több mint 30 évig részvényese és választmányi tagja volt a Nagyvárad Takarékpénztárnak. Minden téren megtette kötelességét. Mindkét halottunkat ugy szólván, innét az intézet helyiségéből vitték ki a sirhantok alá, mert mindkettőt a pénzintézetben érte szélhűdés. Nyugodjék békében siri álmukat.

Ugy Heizer Gyula, mint Csobánczy Lajos érdemeit jegyzőkönyvben megörökítették.

A beszámoló.

Ezután Hofbauer Pál vezérigazgató felolvasta az igazgatóság következő jelentését:

Tisztelt Közgyűlés!

Intézetünk 67-ik üzletéről a következőkben tesszük meg jelentésünket:

Közgazdaságunk az elmúlt évben is a pénzdérágaság és hitelválság sulya alatt állott. Teljes üzletelenség, a vállalkozási kedv megbéaulása, az értékpapírok és ingatlanok jelentékeny értékesökkenése, szokatlanul sok fizetésképtelenség, óriási munkahiány és a gazdasági élet sok szomorú tünete mind a sulyos pénzkrisis következményeiként jelentkeznek.

Minden öndicséret nélkül megállapíthatjuk, hogy intézetünk e válságos idők alatt, hála a közönség irántunk tanusított bizalmának, a jegybank s egyéb kiváló hitelforrásaink szives előzékenységének és az általunk mindenkor követett egészségesen konzervatív irányzatnak, derekas munkát végzett Nagyvárad város és a megye hiteléletének rázkódtatásoktól való megóvása, egyesek és intézmények egzisztenciájának megmentése érdekében. Bár a sulyos viszonyok óvatosságot tettek kötelességünké, különösen intézetünk mobilitása szempontjából, mégis egész évben folyósítottunk új kölcsönöket oly esetekben, midőn azokat a legszigorubban elbíralva, a kérelmezők vitális érdekeinek figyelembe vételével, megadandónak találtuk.

Örvendetes és a pénzügyi viszonyok javulására biztató jelensége volt ennek a sulyos évnek a történetében az Osztrák-Magyar Bank november 27-én bekövetkezett kamatláb-leszállítása. Az év első tizenegy hónapjában fennállott 6 százalékos bankkamatláb e naptól fogva megszűnt és az azóta észlelt pénzpiaci jelenségek is arra engednek következtetni, hogy a pénzügyi válság tetőpontját meghaladtuk és a gazdasági viszonyok egészségesebb irányban kezdenek fejlődni.

Üzleti tevékenységünk eredményeként 763.332 korona 3 fillér nyereség-egyenleg mutatkozik, amelyből 95430 korona 7 fillér árfolyamkülönbözet és 137,850 korona 55 fillér egyéb leírás után 530.051 korona 41 fillér a tiszta nyereségünk, amely összegnek a felosztására nézve a következő javaslatot tesszük:

1. Tartalékalapra 39065 korona 53 fillér, 2. Jótékony célra 4000 korona 3. Tisztviselők jutalmazására 8000 korona. 4. Igazgatók és felügyelők jutalékára 58.985 korona 88 fillér. 5. Osztalékra részvényenkint 350 korona 420000 korona. Összesen 530.051 korona 41 fillér.

Végül bejelentjük, hogy jubileumi alapunk kamatait ez évben ipari pályán működő érdemes ifjak segélyezésére fogjuk fordítani.

Tisztelt Közgyűlés!

A felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után kérjük a betérjesztett mérleget az erre vonatkozó indítványaink megszavazása által megállapítani és a felmentést az 1913. évre ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadni. Együttal javasoljuk, hogy a 4-ik számú osztalék-szelvény darabonként 350 koronával folyó hó 26-tól kezdve intézetünk pénztáránál és Budapest a Magyar Általános Hitelbanknál és a Hazai Bank részvénytársaságnál kifizethető legyen.

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámház-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és mű-buto-rokat, teljes lakásberendezés, valamint mindennemű asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

Megbízásunk lejárván, azt köszönetünk nyilvánításával a tisztelt közgyűlés rendelkezésére bocsátjuk és kórhajjuk, méltóziassék az új igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztását elrendelni.

A felügyelőbizottság jelentésének meghallgatása után a jelentést és a mérleget egyhangulag elfogadták.

A válság hatása.

Hlatky Endre a választások előtt szóval is kijelenti, hogy az igazgatóság, felügyelőbizottság és választmány mandátuma lejárt, azok felett rendelkeznek a részvényesek. Igyekeztek az intézet érdekeit megvédeni. Mindenki tudja, hogy az utóbbi időkben mily nehézségekkel kellett megküzdeni. A mostani válság hatását megérezzük még soká, mert közgazdasági életünket annyira sújtotta, mint még soha. Az 1817-iki devalváció nem érintette oly mélyen az országot, mert akkor magyar kereskedelem még nem volt. Nagyváradi közgazdasági élete is mintegy 15 milliót veszített a mostani válságban; igazán esodálatos, hogy még így is keresztül tudtunk esni a bajokon.

Felolvasták a nyugdíjalap számadásait, amely szerint 1914. január 1-én a nyugdíjalap vagyona 242,461 K. 27 fillér. Tudomásul vették.

Bejelentette az elnök, hogy az igazgatóság Justh Károly főkönyvelőt cégvezetői jogosultsággal ruházta fel; dr Szemes Ferenc tisztviselő titkárrá és a váltóosztály főnökévé neveztetett ki.

A választások.

Ezután a választásokra került a sor. Megválasztottak:

igazgatókká: Hlatky Endre, Fényes Manó, Frankó Endre, dr Hoványi Géza, Huzella Gyula, Lopusny Gyula, Papp János, mind az eddigiek, 463—463 szavazattal;

felügyelőkké a régiek: Böszörményi Géza, dr Gyöngyössy István, dr Hoványi Gyula és dr Medvigy Gábor, 473—473 szavazattal;

váltóbírálókká: 425 szavazattal 3 évre dr Frankó József, Kaczián Károly, dr Krüger Jenő, Lakatos Antal, Papp Imre, Szödényi Nándor; — 420 szavazattal 2 évre Hanzély István és Tóth Imre.

Az eredmény kihirdetése után Hlatky Endre elnök köszönetet mondott a megválasztottak nevében a bizalomért s a közgyűlést élénk éljenzés mellett berekesztette.

Az intézet által a válságos idő dacára elért fényes eredmény első sorban az igazgatóság s különösen Hofbauer Pál vezérigazgató fáradhatlan buzgalmát dicséri, aki az intézet és a részvényesek érdekeit összehozta egyeztetni az ügyfelekkel szemben tanusított legmesszebbmenő méltányossággal. Ezen ritka és dicséretes eljárás csak öregbítette a régi pénzintézet kitűnő hírnevét s a nagyközönség részéről is a legmélyebb köszönetet váltja ki.

A NAC évi közgyűlése.

A kopasz fejekhez élemedett öreg urak társaságához szokott városházi tanácsterembe egy jókora csapat egészséges fiatalember és edzett sport barát vonult fel vasárnap délután a NAC évi beszámolójára.

A nagygyűlés dr Adorján Emil elnök vezetése alatt a szokott nagy érdeklődés, a tavalyinál kissé kisebb közönség mellett.

Miután az elnök a jegyzőkönyv vezetésére Schmiéd Bélát, hitelesítésére Jónás Károly és Tibor Sándor tagokat kérte fel a titkári és pénztárnoki jelentésekre került a sor, melyek az egylet erkölcsi és anyagi állapotáról számoltak be. Míg az erkölcsi siker és a felmutatott sporteredmény fényes volt, addig bevételek tekintetében ez az év sem felelt meg a várakozásnak, a mi jórészt a sok esős délután rovására írható.

Frappáns hatással volt a megjelentekre Pásztor Bertalan főtitkár szakavatott tollal és szépen megírt jelentése, mely hű krónikája volt a múlt év, annak minden örvedetes momentumát és keserű emlékeit feltárva. Önérzetes örömmel emelte ki a NAC nagy sport sikereit. A NAC a múlt évben is megnyerte összes bajnoki mérkőzéseit kivétel nélkül s ezzel megszerezte a bajnokságot 56—2 goal arányban. A barátságos mérkőzések közül a florisdorfi, FTC és a városközi meccsek hoztak szép sikert és dícsőséget a NAC-nak.

Mérsékelt, nobiles modorban tárgyalja a jelentés a NAC ellen indított hajsztát, az elfajult riválizálást, melynek eredménye a Magyar Labdarugók Szövetségének ismert szigorú határozata e kerület autonómiájának fellügmentése dolgában. A titkár ezt egy eset általánosításából vezeti le.

A pálya használati díj vitás dolgának kedvező elintézése várható. Ha színház és löverseny szubvenciójára telik a város zsebéből, akkor a sporttal együtt járó testi egészség kultuszára is juttatni kell egy keveset.

Elnök indítványára a titkári jelentést, melyet zajos tapssal honoráltak, jegyzőkönyvbe ígtatták s annak egy példányát MLSZ-nek is megküldik.

Ezután a tisztújítást ejtették meg egyhangú felkiáltással. A tisztikarban kevés változás történt s remélhetőleg nem lesz kárára a NAC-nak. Pásztor Bertalan ugyanis a lemondott Kálmán Sándor helyett alelnökké lépett elő, ennek helyét pedig dr Böszörményi Lászlóval töltötték be. A tisztikar teljes névsora a választmánnyal együtt a következő:

Elnök: Dr Adorján Emil. Alelnökök: Ivánkai Fleischacker Hugó, Pásztor Bertalan. Főtitkár: dr Böszörményi László. Főjegyző: ifj. Schmiéd Béla. Főpénztáros: Kovács Kálmán. Ügyv. titkár és football-intéző: ifj. Horváth Ferenc. Jegyzők: Katona Ottó, Rosenfeld Henrik, Spitz József. Pénztáros: Grünstein Béla. Számvizsgálók: Breider Lajos, Fohn Dezső, Engel Arnold. Ellenőr: Lebovics János, Lévy Sándor. Ügyészek: dr Pogány Gyula, dr Steiner Sándor. Orvosok: dr Katz Lajos, dr Roskopf Béla. Háznagy: Tibor Sándor. Választmány: Bügler József, Chaura Rudolf, Engel Dezső, dr Fényes Samu, Jancsó Béla, Karczag Dezső, Kovács László, Kovács Béla, Kürschner Dóri, Losonezy Gábor, dr Retz Ignác, Löbl Dezső, Meer Jenő, Nádor József, Pap Ferenc, Steiner János, dr Steiner Lajos, Sonnenfeld Gusztáv, Szántó Pál, Szabó Andor, Vékony

Miklós, Sándor Nándor, Jónás Károly, Pásztor Ferenc.

Adorján Emil néhány lelkes szóval rekesztette be az ülést, kijelentve, hogy a NAC fenállásának biztosítékait, az eddigi erkölcsi és anyagi forrásokat a jövőben is biztosítani remélik, hogy városunk első sportegylete az ő szép misszióját akadály nélkül teljesíthesse.

A tél folyamán a NAC egy nagyszabású estélyt is fog rendezni, mely célból egy vizsgálmi bizottság alakult Losonezy Gábor elnöke alatt.

Hány orvosa van a vármegyének?

A főorvos statisztikája.

Biharvármegyében most állították össze az orvosokról szerkesztett kimutatást. Eszerint a vármegyének összesen 59 orvosa van. Ebből 16 községi és 43 körorvos. Van három nagy járás, ahol csak egy-egy orvos van. Legtöbb orvos van a nagyszalontai járásban, ahol négy községi és két körorvos teljesít szolgálatot. Az egészségügyi állapotokra mindenesetre jellemző kimutatás szerint az orvosok a következőképp oszlanak meg:

Biharkeresztesi járás	1 községi	3 körorvos
Sárréti	4	1
Székelyhidi	1	3
Derecskei	1	3
Nagyszalontai	4	2
Cséfai	1	4
Belényesi	1	1
Érmihályfalvai	2	3
Margitai	1	2
Központi	—	4
Szalárdi	—	3
Élesdi	—	3
Berettyóújfalusi	—	5
Tenkei	—	3
Béli	—	1
Magyarszéki	—	1
Vaskóhi	—	1

Az orvosok összes javadalmazása 88425 korona 54 fillér, mely legujabban az állampénztár terhére megy. Az ideai és a múlt évi javadalmazás közt 2751 korona emelkedés mutatkozik, amit szintén az állam folyosít.

A kimutatás az orvosok életkorát és működési idejét is feltünteti. E szerint a vármegye legöregebb orvosa Nagyszalontán van, ahol dr Balogh Elek, mint községi orvos 1868 óta működik. A körorvosok nestora dr Reichenberg Fülöp, aki 1872 óta szolgálja már a berettyóújfalusi kör közegészségügyét.

A legtöbb orvos 1912, 1913. években lépett a vármegye szolgálatába, de ebben a két évben lépett is ki a legtöbb. Az orvosok változó statisztikájából arra lehet következtetni, hogy különösen az új generáció nem tekinti végleges megállapodásnak a vármegyei helyeket és a legelső kínálkozó alkalommal jobb helyet keres magának. A gyakori váltakozásnak a gyenge javadalmazás az oka.

ORVOSILAG TÖBB SZÁZ ESETBEN AJÁNLVÁ.
TELEFON 10-39. □ TELEFON 10-39.
KEPESELEK
ORVOSIKÖTSZERÉSZ ÜZLETE
NAGY-VÁRAD „SAS-PASSAGE“
ATJÁRÓ. Ajánlja saját készítményü

sérvkötőit, szuszpenzoriumok, fecskendők és beteg-
ápolási czikkeit, u. m. egyenestartók,
haskötők, ágytálak, bidég,
anatómiai sérvkötők, amelyek a sérvet állan-
dóan visszatartják, múltá-
bak és művétagok, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek.
Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. :: Óriási nagyraktár. :: Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

„A téli sport sebesültjei . . .“

— Válasz. —

Nagyrabecsült Szerkesztő ur!

Sziveskedjék az alábbi soraimnak becses lapjában helyet adni.

A „Tiszántul“ vasárnapi számában a fenti cím alatt egy közlemény jelent meg, amely a téli sportok, de különösen a ródlizás baleseteit sorolja fel. Mielőtt a nagyon lekiesnyelt ródlizás nagy higieniai jelentőségét néhány szóban tudtára adnám a tisztelt közlemény írójának s a Tiszántul kedves olvasóinak is, — megállapítom, hogy a cikkíró urnak a cikk írásakor igen messze röpöködött a fantáziája. Vagy egyáltalán nem látta az u. n. Reményi-pályát. Ugyanis a nevezett ródlipálya nagyon kellemes hely. A pálya nyílegyenes és a végén nagyon mérsékelt lejtésű. Igaz, itt-ott mérész lejtései vannak, de azért ülünk a szánkán, hogy azt kormányozzuk. Az nem áll, hogy a Rákóczi-utra fut ki, hiszen nagyon is nehéz utakon lehet hozzájutni. A pályának csak egy hibája van, hogy egy nagyon szűkürü uri társaság teljesen kisajátította s a szegény diákoktól naponta 20 fillér használati díjat szednek.

Hogy a Gerliczy-utcai szánkázás veszélyes, ez faktum. Azonban én még nem láttam, nem hallottam soha — pedig minden nap elmegyek ezen az utcán — hogy bárki is a villanyos alá futott volna s hogy a ródlizók bárkit is elütöttek volna.

A baleset sem a Reményi-féle ródlipályán történt, hanem jóval távolabb egy veszedelmes helyen. Tudtommal a Reményi-féle pályán idáig egy néhány komikus felfordulásnál nagyobb baleset, nem történt.

Ez a valóság!

Hogy pedig a gyermek sereg és a szánkózói óhajto urak és hölgyek, — akik még igen kezdők — ne legyenek kényszerítve a Gerliczy-utcai szánkózni, tessék a városnak gondoskodni megfelelő helyekről. Mert kérem a szánkózás nagy jelentőségű higienikus tényező egy város életében. Ugyan megpróbálta-e már a közlemény t. írója valamikor? Ugye nem! Pedig az a nagyfontosságú munka, melyet a tüdő, szív s az összes izmok a felkapaszkodásnál kifejtnek mind elősegítői, megerősítői az egészségnek.

Mert t. közlemény-író uram a szánkózásban a felkapaszkodás a tulajdonképeni sport, — a leereszkedés már csak kellemes passzió, élvezete az előbbi nagy munkának. Azt a piros areszint, amit a ródlizás közben a friss, téli levegő ad az embernek (nem lehet értékekben kifejezni. Igenis Váradon kell ródlizni, koresolyázni, skizni, a városnak volna kötelessége megfelelő pályáról gondoskodni.

Gondolja meg jól a cikkíró ur, hogy ilyen cikkével egy szemernyit sem segített a közegészségügy fellendítésén. Mert az a néhány kisebb baleset még csak meg sem közelíti azt a rombolást, mit a kávéházak stb. fü lledt, miazmás levegője visz véghez a petyhüdt izmu, hörpadt melü vendégek szervezetében.

Igen! Ki a szabadba ródlizni, skizni, koresolyázni minnél többen, mert csak örülni kell annak, ha már városunk társadalmában is felébredt az egészség megedzésére irányuló nemes törekvés. Bár fél Nagyváradot látnám a várad dombokon, bár minden család hódolna ezen sportok királyának, — akkor nem degenerálódna oly mérvben a magyar nemzet, nem rabolna el évente 70,000 honfitársunkat a legborzasztóbb kór — a tuberkulózis.

A nagyrabecsült szerkesztő urnak igaz tisztelője

Nagyvárad, 1914. január 26.

F. M.

MÜLLER KÁROLY
az új honvéd dirigens.

*

Nagy érdeklődéssel várta egész Nagyvárad a honvédszenekari bizottság döntését Frycsaj Richárd utódjára vonatkozólag. A Tiszántul előre jelezte a mult héten, hogy a pályázat 30-án lejárt és 35-en pályáztak a karnagyi állásra. Azt is jeleztük, hogy a vizsgáló bizottság soron kívül fog próbát tartani Frycsaj jelöltjével, ami feltétlen elismerésre méltó koncepció volt s éppen Frycsaj nagy érdemeire való tekintetből történt.

Ez a rendkívüli próba vasárnap ment végbe a Mark ovits-féle honvédlaktanyában. A vizsgálóbizottság teljes számban ott volt s katonáék ezuttal is lekötözött előzékenységgel adtak helyet a civil zenekritikusoknak is.

A jelölt Müller Károly volt, aki a budapesti Filharmónikusok társaságának másodkarnagya. A hangversenyre még szombaton délután megérkezett s vasárnap délelőtt dirigált a bizottság előtt s a hangversenyen ott volt Csanády Frigyes altábornagy is.

A hangverseny nagyszerűen sikerült. A kritika egyhangulag megállapította, hogy Müller Károly elsőrendű zenész, aki nagy invencióval dirigál, pompás fegyelmet tart s hangszerelése művészi. A bizottság tagjai örömmel gratuláltak neki, Csanády altábornagy is kezet fogott vele.

Habár még nyilvánosan nem mutatkozott be Müller, de a bizottság alapos megfontolása kétségtelen garancia arra, hogy Frycsaj utódja megállja helyét minden tekintetben egyébként is kitünő zenész. Müller Károly Budapesten született, rom. kath. vallású, harminc éves szimpátikus megjelenésű férfiú. Érettségizett s önkéntes évet a 34-eseknél szolgált le. Budapesten végezte a zeneakadémiát, Keszler tanár tanítványa volt, kitünően beszél magyarul, németül és olaszul. Több szólóhangszeren játszik s állami segéllyel külföldi tanulmányutra ment. Igen szép eredeti szerzeményei is vannak s a Bazilikában előadták egyik miséjét. Egy hangverseny keretében elnyerte Budapesten a Wagner díjat.

Az új karnagy február elsején veszi át a zenekar vezetését.

A paktum ellen.

Kolozsvár, jan. 26.

(Saját tud.) Kolozsvár törvényhatósági gyűlésén ma gr. Bethlen Ödön főispán elnökle alatt bizalmatlanságot szavaztak a a kormánynak 48 szavazattal 17 ellenében a román paktum miatt. Az indítványt Apáthy István tette. Tüntetőleg ünnepezték.

A király itthon. Bécsből jelentik: Március 4-én vagy 5-én a király állítólag Budapestre utazik pár heti tartózkodásra. Itt léte alatt nagy udvari ebédek lesznek.

Uri Jehernemü, «FOWNES»
keztüü, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPO

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

..HIREK..

■■■

Tájékoztató.

Január 27. Polgári Takarékpénztár közgyűlése d. u. 4 órakor.

Január 29. Pénzügyi szakbizottság ülése délután 3 órakor.

Jan. 29. Egyesült Biharmegyei Bank és Központi Takarékpénztár közgyűlése délután 5 órakor.

Január 31. Nagyvárad Hítelbank közgyűlése d. e. 10 órakor.

Január 31. A keresztényszocialista építőmunkások nagyváradai szakszervezetének táncestélye a Kath. legényegyletben.

* **A pápa egészsége.** Rómából jelentik: Habár a Szentatya állandóan fogadja a biborosokat és püspököket, azok a hírek, hogy a Szentatya állapota nem egészen kifogástalan, nem akarnak elnémulni. Azok, akik a Szentatyát az utóbbi időben látták, azt mondják, hogy jól érzi magát. A lapok ezzel szemben azt állítják, hogy a pápa fájdalmait morfium-injekciókkal enyhítik.

* **Várady L. Árpád** győri püspök vasárnap gróf Széchenyi Miklós várad püspök vendége volt. Hétfőn délben elutazott Szamosujvárra — mint már jelentettük — Hosszu Vazul gör. kath. püspök meglátogatására. Onnan néhány nap mulva visszatér Nagyváradra s innen fog visszautazni Győrbe.

* **Csoportvezetői értekezlet.** A Katholikus Népszövetség csoportvezetői teljes számmal gyűltek össze vasárnap délután, hogy megvitassák a Népszövetség működésének legközelebbi programját. Az értekezleten dr. Krüger Aladár helyi igazgató elnökölt. Fő tárgya volt az értekezletnek a Népszövetségi Otthon kérdésének megvitatása. Egyhangú volt a meggyőződés, hogy a népszövetségi Otthon megalakítása a szövetség létérdeke és halaszthatatlan kötelessége, mert az lesz a középpont, mely a tagokat vonzerejével összefűzi. A tagok száma annyira megszaporodott, hogy az Otthon megalakítása lehetségessé vált. Megbeszéléstárgyát képezte az Otthon tagsági díja is. A Kath. Kör mostani helyisége lesz az Otthon háza. Az értekezlet elhatározta, hogy nagy agitációt fog megkezdeni az Otthon megalakítása érdekében. Az értekezlet elhatározta még, hogy népszövetségi házi estélyt fog tartani a farsang folyamán.

* **Megyebizottsági tagválasztások.** A vármegye területén tegnap tartották meg a megyebizottsági tagválasztásokat azokon a helyeken, ahol időközben változás állott be a tagok között. Összesen négy helyen volt választás és pedig Szalárdon, Szentjobbon, Esztáron és Micskén. A választás reggel 9 órakor kezdődött és délután 4 órakor ért véget. Szalárdon Szabó István jákóhodosi református lelkészt, Esztáron Nagy Pál gáborjáni bírót, Micskén Fényes Lorándot választották meg. Szentjobbon tudvalevőleg októberben a választáson nem jelent meg a választási elnök, ezért most tartották meg a választásokat. Az elnök dr. Nádas Samu körorvos volt. Megválasztották dr. Kovásznay Marcellt, Hegedüs Istvánt és Nagy Istvánt. Az eredményekről a napokban tesznek jelentést a vármegyének.

*** Vadászat Tisza Istvánnál.** Gr Tisza István miniszterelnök szombaton Budapestről hazautazott Gesztre, ahol most fényes vadászatok zajlottak le. A vadászatra díszes és előkelő főúri társaság utazott le Gesztre a miniszterelnökhöz. Miskolczy Ferenc dr főispán szintén a vendégek közt van. A vadászat szombaton kezdődött és három napon keresztül tartott. Szombaton Gyantán, vasárnap a varsányhelyi vadászterületen, hétfőn pedig a tiszaradványi erdőben volt a nagyszabású, fényes vadászat, amely minden tekintetben pompásan sikerült.

*** A csatornázási pótmunkákért.** Nagyvárad város csatornázási szakbizottsága tegnap délután Bordé Ferenc főjegyző elnöke alatt ülést tartott. Az előbbi években végzett csatornázási munkálatok leszámlálásával kapcsolatos kérdések felett tanácskoztak. Ugyanis az általános csatornázási vállalatnak különböző pótmunkák, a város által végzett burkolások ára fejében a város által eszközölt levonások stb. révén 169,000 korona követelése volt. Egyezkedés indult meg a város Farkas Kálmán és Kőszeghy Józsefet bizta meg, hogy az egyezkedést kíséreljék meg. A tárgyalások folyamán létre is jött az egyezés és pedig akként, hogy a város átvesz 25 ezer korona értékű kész beton esővet a vállalatától s ezt beszámítva összesen mintegy 120,000 koronát fizet a pótmunkák és a esővek árában a város a vállalkozóknak. Tehát a 169,000 korona követelés 94,000 koronára szállott le. A csatornázási szakbizottság ezen egyezés elfogadását ajánlja a városnak, mert per esetén a városnak biztosan vesztett pere lenne. Javasolta még a szakbizottság, hogy a csatornázás körül kifejtett buzgó munkálkodásáért Kőszeghy József főmérnöknek 4000 korona, Niesner Aladár mérnöknek 3000 korona és Sehenkenger vízmesternek 1500 korona jutalmat adjon a város.

*** A Keresk. Csarnok új otthona.** A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok részéről küldöttség kereste fel tegnap Rimler Károly polgármestert. Dr Hoványi Géza orsz. képviselő vezetése alatt Aufrecht Mór, dr Popper Ákos, Hoffbauer Pál, ifj. Moskovits Mór, Reismann Mór, dr Fleiser Béla, Bleyer Ignác, Balogh Vilmos, Fényes Manó voltak a küldöttség tagjai. Dr Hoványi Géza előadta, hogy a Kereskedelmi Csarnok helyiségében a tanév elején megnyílik a felső kereskedelmi leányiskola, s mivel ez elfoglalja a Csarnok mai helyiségeit, a Csarnoknak új helyiségről kell gondoskodni, még pedig lehetőleg a város központján, könnyen hozzáférhető helyen. Tárgyalásokat folytattak a Royal kávéház tulajdonosaival s arra a megállapodásra jutottak, hogy Palotai és Schvarecz kávéház bérlők átadják és berendezik a Royal felett levő emeleti helyiségeket, valamint a tulajdonukban levő szomszédos ház első emeletét. Ez esetben falátöréseket kell eszközölni. Kéri a polgármestert, hogy az átalakítási kérvényt a tanács sürgősen intézze el s az átalakítást engedélyezze. — Rimler Károly kijelentette, hogy a kérvény még nem érkezett be hozzá, így ezuttal érdemleges választ nem adhat, hanem ha az beérkezik, sürgősen elintézés alá veszi a tanács. Előzetesen azonban foglalkozik a kérdéssel a Rimánóczy-alap felügyelő bizottsága.

*** A Bihardiószegi Takarékpénztár** február hó 1-én délelőtt 10 órakor tartja évi közgyűlését. A már 16 év óta fennálló pénztárat az elmúlt évben is derekasan betöltötte feladatát s a válság dacára szépen megállotta helyét.

*** Uffelüljáró a Gerliczy-utcánál.** A kereskedelemügyi magyar kir. miniszter 97664—III. 913. számú rendeletével a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezető-ségének kérelmére a MÁV. nagyvárad II. vágányának létesítésével kapcsolatos Gerliczy-utcai utfelüljáró megépítésének céljaira szükséges földterületekre nézve a törvényes kisajátítási eljárást az 1881. évi LXI. t. c. 32. §-a értelmében elrendelvé, Nagyvárad város közigazgatási bizottsága a kisajátítási eljárás határidejéül 91—1914. kb. számú határozatával az 1914. évi február hó 26. napjának délelőtt 10 óráját tűzte ki, az összejövetel helyéül pedig Nagyvárad város szék-házának bizottsági termét jelölte ki. Erről az érdekelteket azzal értesitem, hogy a vonatkozó tervrajz és összeírás a városi szék-házban a közigazgatási hivatalban folyó évi január hó 28-tól folyó évi február hó 11-ig bezárólag terjedő 15 napi közszemlére kitétetnek s megtekinthetők s azok ellen az esetleges észrevételek vagy kifogások megtehetők és a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemben határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg. Nagyvárad, 1914. január 23. Rimler Károly, polgármester.

*** Dr Pálffy Gyula farkaskalandja.** Vasárnap nagyszabású körvadászat volt Poklosteleken, ahova hivatalos volt az egész környék vadásztársasága, közte természetesen Pálffy Gyula dr margitai ügyvéd is, a ki szenvedélyes vadász. Pálffy margitáról családjával együtt kocsin indult el Poklostelek felé. Több községet hagytak maguk mögött az utasok, anélkül, hogy a legesélyesebb baj zavarta volna meg a kellemes téli utat. Pár kilométer volt már Poklostelekig, a templom tornya egész tisztán látszott, a lovak is vigabban poroszkáltak a csikorgó havas uton, mikor a közeli esernyész felől vonítás volt hallható. A lovak egyszerre felcsaptak fejüket s reszketve állottak meg. A következő perében a megfagyott hómezőn két hatalmas ordas farkas jelent meg s fogcsattogtatva rohant a lovak felé. A lovak ágaskodtak s mindenáron oldalt akarták fordítani a kocsit. A kocsis ijedtében alig tudta féken tartani a riadt lovakat.

— Na uram itt baj lesz! Szólt Pálffynak a kocsis.

— Ne félj semmit, hadd jöjjenek közelebb.

Mikor lőtávolba érkezett a két ordas, Pálffy vállhoz emelte vadászfegyverét, célba vette a farkasok egyikét. A fegyver eldőlt. Pompás lövés volt. A farkas szíven találva élettelenül rogyott össze. A másik farkas elmenekült. A szép példányt kocsira pakolták és mint a nap első vadászszákmányát mutatta be Pálffy a már várakozó vadászoknak. Ami pedig a vadászatot illeti, az nagyszerűen sikerült. Területekre került 100 nyúl és 8 róka. A nap hőse természetesen Pálffy volt, aki méltán lehet büszke erre a mesterlövésre.

*** A bécsi fekete himlő.** Bécsből jelentik: Sommerer Ferenc kórházigazgató, a ki a fekete himlős betegekkel érintkezett, maga is megkapta a fekete himlőt, úgy hogy a kórházba kellett szállítani. Családját elszigetelték.

*** Lelkészválasztás Debrecenben.** Debrecenben vasárnap református lelkészválasztást tartottak, amikor Zih Sándor berettyóújfalusi lelkészt választották meg 6 szótöbbséggel. Zih már 15 éve működött Újfaluban s jelentékeny szerepet játszott a közügyek terén.

*** Elárverezték Barthos Gábor birtokát.** Tegnap délelőtt hatalmas árverési aktus ment végbe a kir. törvényszék árverelő termében. A gazdasági krízis következtében ismét egy gyönyörű vagyon uszott el. Barthos Gábor több százezer koronás birtoka felett ütötték meg a dobót. A hitelezők és az érdeklődők igen nagy számban jelentek meg az árverésen. Nagyobb küzdelem azonban nem volt. Az ingatlanok legnagyobb részét Barthos Adorján vásárolta meg, aki Kaczián Kálmán ügyvéddel jelent meg az árverésen. Hetvenezer koronát ajánlott a birtokért, feljebb senki sem ments ily Barthos Adorján lett az új tulajdonos. A vagyon kisebb részét a Jelzálogbank vásárolta meg 20,000 koronáért.

*** Eljegyzés.** Bulyovszky Erzsikét, néh. Bulyovszky József polgármester leányát eljegyezte Zechentmayer Károly 4. honvédegyalozredbeli főhadnagy, ezredsegéd-tiszt.

*** Nagy kereset a tárlaton.** Ritkán nyilvánult meg képek iránt olyan értékes érdeklődés, mint Balla Béla kiállított festményei iránt. Kép nap alatt tizenhárom képet adott el. A rendkívül színes, meleg tónusú képek hamar elvándorolnak a kiállításról — a művész nagy öröme. Grósz Gézáné megvette a Fiumara c. képet és a Virágzó almafát. Dr Fleischer Béla megvette a Virágos kertrészlet, Kirándulók, Virágárusok, Virágok, Est a tengeren s az Erdőrézlet c. képeket. Laszky Armin az Aggodalom címűt, F. L. a Lóversenyt, Sas Ede Santa Maria de la Salute c., Fehér Dezső az Arviz és T. G. a Strandon c. képeket. A képek igen olesók. Az árak 50—70—100 és 200 korona közt mozognak. Csak egy pár festmény ára nagyobb ennél. A tárlat gyönyörű képeire felhívjuk közönségünk figyelmét.

*** Halálozás.** Pántya Péterné Pántya Péter jónevű divatáru kereskedő hitvese tegnapelőtt elhunyt. A megboldogultat 67 éves korában ragadta el a halál mély fájdalommal sújtva a férjet, akivel negyven évig élt boldog házasságban, valamint a gyermekeit és unokáit. A temetés ma délután fél három órakor lesz a Szent László-téri gyászházból, ahonnan a görög katolikus egyház szertartása után a görög keleti temetőbe kísérik utolsó utjára a halottat.

*** Gyufagyár Nagyváradon.** A nagyváradai ipar jelentős fellendülését eredményezné, ha sikerülne felállítani a nagyváradai gyufagyárat. Ullmann Sándor, dr Tóth Ferenc és dr Molnár Jenő kérvényt adtak be az iparhatósághoz a telepengedélyezés iránt. Az iparhatóság rövid időn belül ki is tűzi a szemle időpontját s mivel az engedély megadása semmiféle akadályba nem ütközik, lehet, hogy az első nagyváradai gyufagyár mihamar felépül.

*** Elég egy esküdt.** Rézbánya lakossága napról-napra fogy. Pár év múlva alig lesz egy néhány ház, mely a régi forgalmas Rézbányára emlékeztessen. Mióta ugyanis a kincstár beszüntette a bánya üzemet, azóta aki csak teheti jobb hazát keres magának. Legutóbb a képviselőtestület is foglalkozott a község folytonos kisebbedésével és elhatározta, hogy erre való tekintettel az esküdték számát egygyel redukálja. A határozat tegnap érkezett be jóváhagyás végett a vármegyéhez.

*** Két évi gyakorlattal bíró** ügyvédi irodai teendőket kifogástalanul végző, kereskedelmi végzett, gyors- és gépirást kitűnően tudó román. kath. urileány, csakis katolikus ügyvédi irodát keres. „Szerény” jellegre címzett ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja.

* **Kinevezés az egyetemen.** A király, mint a hivatalos lap vasárnapi száma jelenti, Trikál József dr. esztergomegyházmegyei áldozópap, budapesti központi papnevelő-intézeti tanulmányi felügyelőt, egyetemi magántanárt a budapesti tudományegyetemhez a hittudományra előkészítő második bölcsészeti tanszékre nyilvános rendkívüli tanárrá nevezte ki.

* **Tisztújítás.** Az Ügyvédi Kamarában az idén általános tisztújítás lesz. Mivel csak az alelnöki szék üresült meg lemondás folytán, vehemesebb harc csak e körül várható. Tegnap délután bizalmas értekezletet tartott a kamara választmánya és tisztikara dr. Wallner Ödön elnöknel, amelyen nem történt semmiféle megállapodás az elnök személyére vonatkozólag. Ellenben a választások előkészítésére három tagu bizottságot küldtek ki.

* **Az iparosok estélyének előkészítése.** Az Ipartestületi Asztaltársaság vezetősége f. hó 31-én tartandó estély előkészítése céljából vasárnap délelőtt az ipartestület székházában gyűlést tartott. Az estélynek Losonezy Gábor által összeállított programját dr. Dajka Endre ismertette. Az igazán magas színvonalu programszámok között az érdekesség szempontjából kiemelendő az iparostanoncok dalárdájának szereplése. Bitzó János ipariskolai tanár 2000 tanone közül a 30 legjobb őseredeti hanggal megáldott tanoneot válogatta össze a dalárdába és elárulhatjuk azt, hogy a szereplésük valóban szenzációsnak ígérkezik. Azután az értekezlet dr. Dajka Endre elnöklete alatt Szabó Károly, Losonezy Gábor, Monus Sándor, Spitzer Benjámín, Goldberger Lajos, Ungerleider Mór, Papp József és Dévald László tagokból külön rendező-bizottságot szervezett, amelynek a Silvester-estélyen szerzett tapasztalatok alapján hivatása lesz az előreláthatólag ismét nagy számban érkező közönségnek megfelelő elhelyezéséről és a terem hiányainak pótlásáról gondoskodni. Az estélyen az iparosságon kívül előreláthatólag meg fognak jelenni a város vezető egyéniségei is.

* **Remetelóréven tilos a zene.** Remetelórévi község képviselőtestülete érdekes határozatot hozott legutóbb. A testületi tagok sehogysem tudnak hozzászólni a zene hangjaihoz és kimondták, hogy a község egyetlen korezmájában sem szabad muzsikálni. A különös határozatot azzal indokolta meg a testület, hogy a zene rontja a lakosság erkölcsét. A nem mindennapi határozatot megfélembtezték.

* **Viziművek a vármegyében.** Pár évvel ezelőtt nagyszabású mozgalom indult meg a vármegyében, hogy a hegyek közt lévő egyes patakok erejét kihasználják és hatalmas viziműveket létesítsenek. A mozgalom egyelőre a Drágán és a Jád vizére szorítkozott. A két víz erejének felhasználási engedélyeért valóságos versenyre keltek az aspiránsok. Rózsás színekkel vázolták a versenyzők a két patak környékének felvirágoztatását. Az engedélyt természetesen meg is kapták. És ekkor hirtelen beütött a vállalkozási kedvek halála, a pénztelenség. A Jád és Drágán környékén ma is ép oly csend honol a kincses folyók felett, mint évekkal ezelőtt. Uglátszik azonban a pénzvizonyok némi javulása kezdi életre kelteni a vállalkozási kedvet is. Tegnap ugyanis másik két patak vízi erejének kihasználása végett érkezett kérvény az alispánhoz. Radócz Béla okleveles mérnök a Reu és Lázur patakokban lát hatalmas vízi erőt és arra kéri az alispánt, hogy a két patakra a vízhasználati jogot adja meg neki. Radócz a két patak felett nagyszabású műveket akar létesíteni, azonban lesz-e belőle valami, az más lapra tartozik.

* **Megégett gyermek.** Popa Gábor 2 éves hasonnevű fia egyedül maradt odahaza és a tüzhely mellett játszadozott. Eközben szikra pattant ki melytől a gyermek ruhája lángra kapott. A gyermek kiáltásaira előfutott szomszédok már annyira összeégve találták a kis fiút, hogy nem lehetett segíteni rajta. Pár órai szenvedés után meghalt.

* **Ellopták az egész kastélyt.** Szatmárról jelentik: Isaák Dezső, volt országgyűlési képviselő ezelőtt négy esztendővel, felesége pedig 1912-ben meghalt. Vagyonukat Isaák fiai örökölték, így a nagyszekeresi kastélyt is. Az örökösöket azonban a rozsályi birtok kezelése úgy lekötötte, hogy a másik kastélylyal nem tudtak törődni. A kastélyt gondozó eselédék, — felügyelet hiányában — szabadon garázdálkodtak. Ahogy az Isaák-kuria árván maradt, a nagyszekeresi földmivesek leglátogatottabb kaszinója lett. A bejáróné lassanként mindent elhureolt a kastélyból, ami elemelhető volt. Ékszerek, perzsaszőnyegek, bársony függönyök, drága csipkék, antik dolgok, bronz és ezüst nippek, csillárok és más sokféle értékes holmi tünt el a kastélyból. — A nyomozó esendőrök a faluban házról-házra jártak és így szedték össze az elhagyott kastély kincseinek egy részét. A esendőrök szekereket fogadtak és azzal vitték el Sárközre az elkobzott tárgyakat, amelyeknek értéke 40—50,000 korona. De eltűnt és eddig meg nem került tárgyak és ékszerek értéke megközelíti a százezer koronát. Azok a gazdálkodók, akiknél az eltűnt holmit megtalálták, a esendőrök előtt azt vallották, hogy a kastélyból elhureolt tárgyakat a eselédés tudtával hozták el. A eselédés ezzel szemben tagadja, hogy tudott volna a tárgyak elviteléről.

* **Uj postaügynökség.** Hegyköz-szentmiklós községben február 1-én postai ügynökség lép életbe, mely bárhova szolg levélpósta küldemények, továbbá csak a belföldre szóló pénz és csomag küldemények felvételével, leadásával van megbízva. A postaügynökség kézbesítési köre Hegyköz-szentmiklós községre terjed ki.

* **Betöréses lopás.** A múlt éjjel a Deák Ferenc-u. 2. szám alatt lévő Kugler és Andrányi vaskereskedő cég raktár helyiségébe a zár lefeszítése után ismeretlen tettes behatolt, onnan álkulccsal az üzletbe, ahol a kézi pénztárt kiürítette s az üzletből egy teljesen új kétesövű lankaszter fegyvert ellopott. A fegyver jobb oldali gyújtó tüje hibás. Összes kár 100 koronára tehető. A tegnapi nap folyamán pedig a bolt előtt kített 4 kerekű kis kocsit (100 korona értékű) ismeretlen tettes ellopta.

x **Minden nagyobb városban,** ugy Nagyváradon is, Zöldfa-utca felőli Zöldfa-passage, kabaré feljárója melletti cukorka üzlet, újonnan átalakítva és megnagyobbítva, február havában megnyílik, ezen cukorka üzletet Az Egyesült Cukorka-gyárak fiókjának óhajtják berendezni, főleg az igazgatóság által megszabott olcsó, nagybani árakat fogja élvezni a »Passageban« vásárló közönsége. Nagyvárad haladása egy újabb vállallattal gazdagabb lesz, a vállalat címe: »Egyesült csokoládé- és cukorka-gyárak központi VI-ik fiókja.« Felülvizsgálóként: ASZÓDI MIHÁLY urat, ismert cukorka szakértőt sikerült megnyerni. *Kóstolót ingyen.*

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** urfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán,** passage-kapu mellett.

Áruraktár leredukálása folytán
mélyen leszállított árak
Kossuth-utca
elején.

Kertész S. Sándor
női divatruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendűek.
Kosztüm, ruha és bluz szövetek.

Selymek, bársonyok. Vásznak, schiffonok, asztalneműek. Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal terítők. Szőnyegek. Mosóbarhetek, zephierekéskartonok. Kész női és férfi fehérneműek. Paplanok. Szőrme áruk.

Menyasszonyi kelengyék
Csipkék, himzések, harisnyák és bélésárúk és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat míg a raktár tart nagy készséggel küldök.
Telefon az egész vidékre 10-30.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Egy jóforgalmu sütőde lakással** együtt átadó betegség miatt, esetleg a ház is eladó. Cim a kiadóban.

x **A következő szombaton** este új és nagyszerű attrakció érkezik a **Korona-kávéházba.** A Nagyváradon közkedvelt **Koczkás József** női tambura zenekarát szerződtette a kávéház tulajdonosa. A női zenekar egyike az ország legelső női zenekaráinak, tizenegy tagból áll, köztük öt kiváló énekesnővel. Szerződtette azonkívül a tulajdonos **Hoffinger Károlyt** is a legkitűnőbb népénekest, **szombat estig** a nagyszerű **Neszmélyi Izsóné** női zenekara játszik, harmincznyolcadik Rác Laci vezetése mellett.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bi-hardobrosd állomáson, legelább egy waggonrakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11—95.

x **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek, trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

x **Hány ezer szert használnak köhögés ellen?** Európában egyszerűen meg sem lehetne állapítani a sok köhögés elleni szerek számát. Az amerikai ebben is praktikus, az csak olyant használ amiről biztosan tudja, hogy használ azért ott csak a Szilantium tableta fogy, olesó és biztos. Tudunkkal itt Váradon is van már a Szent László-téren egy drogeriában 60 fillér árban.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa urinői- és papi szabókat.* Meglepő olesó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **A zenekedvelő közönség** szives figyelmét felhívjuk, *H a m z a* Jenő primás újonnan szervezett 12 tagu bandájára, mely esténként a Fekete Sas kávéházban a szebbnél szebb nótákkal szórakoztatja a közönséget. *Prágai különlegességek*ből összeállított nagy színházi vacsora K 1-20, kiesi 80 fillér.

x **Sikkes, elegáns** modell kalapjaimból visszamaradt szép választék, azokat féláron alul árusítom. Gyászkalapokból nagy raktárom van és modell után 4 óra alatt szépen, pedánsan készítek is. Tisztelettel *Ujhelyi Róza* Nagyvárad, Rimanóczy-utca Royáikávéházzal szemben.

x **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Felhívás.** Átköltözködés miatt az összes raktáron levő árukat fél áron alól kiárusítjuk, u. m.: férfi és női ernyők *óriási választékban*, női, férfi és gyermek téli keztyük, gallérvédők, női lélekmelegítők, zsebkendők, harisnyák, nyakkendők, férfi és gyermek sapkák, bőr- és acéláruk és egyéb disztárgyak *óriási választékban*, minden elfogadható áron. — Üzletünket február 1-re a Szent László-téri volt Radó-féle helyiségbe helyezük át. Tisztelettel **KLEIN VILMOS** és TÁRSA.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

x **Több egyszobás lakas kiadó.** Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchényi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „**Bartos harisnyája tartós.**“ Helyi és vidéki telefon-szám 1359.

x **Az E. K. A. R. T.** (Egyesült Kereskedelmi- és Automobilszállítási Részvény Társaság) helybeli fiókja luxus és teherautókat szállít az összes felszerelési cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. sz. a.* nagy raktárt tart. *Telefon: 13-21.* A cégnek *Körház-utca 6. sz. a.* pedig minden tekintetben megfelelő nyilvános garázs és javítóműhelye van szakfelügyelet alatt. *Telefon: 13-52.* Benzin és olaj nagy raktár! A cég felhívja az érdekeltek figyelmét utirányba forduló lámpáira, melyek itt szerezhetők be.

x **Ha a választást megsemmisítik.** Mi azért is elmegyünk a *Párisi Bazárba* a *Sas* passagéba és választunk magunknak játékot, ajándéktárgyakat. báli és farsangi cikkeket.

x **Teljesen újonnan van átalakítva** a Rimanóczy-étterem Körös-parti helyisége. Gyönyörű délszaki növényekkel van diszítve, pazarul világítva. Minden időben társas összejövetelek, lakodalmak vagy gyűlések alkalmára a n. é. közönség rendelkezésére áll. Elsőrangú magyar és francia konyha, finom borok, kőbányai sörök és előzékeny kiszolgálásról gondoskodik *Fitz Sándor* bérlő.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Sziachta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Báli női atlasz cipők** minden színben és fehér bőr cipők 3 koronáért kaphatók, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35—39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosnik, téli cipők, fehéreneműek, uri divatickek legolcsóbban beszerezhetők Feketé-nél, Szent János-utcán, Kis Pípa vendéglő mellett.

Elsőrendű modera hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszobás mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Sziachta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **ZOMBOR SÁNDOR** sebész-orvos műszer-kötszer és testegyenestítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémciszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x **Meghódította a hölgyeket** MLE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

A legszebb kézimunkák Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadiás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgálótt fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

„The Roostwelt Schoe“

amerikai cipők

12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárdá

épületében kaphatók.

Legszebb ajándék

orvosoknak és ügyvédeknek

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Kedd: Tökéletes asszony.

Szerda: Tökéletes asszony.

Csütörtök: Katonadolog.

Péntek: Mozikirály.

Szombat: Dolora. (Eredeti bemutató előadás.)

Vasárnap d. u.: Éva. Este: Viola, az alföldi haramia.

Katonadolog — Mozikirály. Csütörtökön és pénteken egymást követi az idény két legfényesebben sikerült operett-ujdonosága: a Mozikirály és a Katonadolog, amelyek mostani előadásai elé is a legnagyobb örömmel tekint a közönség. Mind a két operette nemcsak páratlan sikert, hanem mulatságos meséik és főleg remek táncok tarthatnak igényt arra, hogy a közönség zsufozásig megtöltse a színházat.

IRODÁLOM

Uj Idők. Ezen a héten pénteken kerül először színre Herczeg Ferenc új vigjátéka, Az ezredes a Magyar Színházban és az Uj Idők már közöl mutatót az illusztris író bájos szindarabjából. Azonkívül közli még Herczeg Ferenc új regényét, melynek címe A hét sváb és Mikszáth Kálmán gyönyörű novelláját, melynek címe A ló, a báránya és a nyul, abból az alkalomból, hogy a Tudományos Akadémia Mikszáth-szobá-

jában kiállították azt a három régi kis játékszert is, amelyről a nagy író megható történetét írta Krudy Gyula elbeszélése, Toporeci este, Molnár Jenő verse, számos érdekes kép, színházi fotográfia, Mühlbeck Károly rajzai tarkítják még az Új Idők legújabb számát.

EGYESÜLETEK

A Biharmegyei és Nagyváradai Nőegylet közgyűlése. A Biharmegyei és Nagyváradai Nőegylet folyó 1914. évi február 2-ik napján délután 4 órakor, a vármegyeház kistermében évi közgyűlést tart.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Évi jelentés.
2. Az évi számadásoknak és pénztári állapotnak felülvizsgálása, a pénztárosnak a felmentvény megadása.
3. Az igazgató-választmány által fölvetett alapító-, rendes- és pártoló tagok bejelentése és azok fölvetelének jóváhagyása.
4. Elnök, két alelnök, védőhölgyek, választmányi tagok, jegyző, pénztáros és számvizsgáló megválasztása 3 évre.

Nagyváradon, 1914. január 17.

Özv. Des Echerolles Kruspér Szndorné elnöknő.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

§ A csendőr vádolója. Tarossi Lajosné szakácsnő Jakó Imre pocsjai csendőr ellen feljelentést tett, hogy a csendőr szüzdohánnyal manipulált. A feljelentés egyszerű bosszu műve, de a vizsgálat természetesen megindult, s a felettes hatóság a csendőrt felmentette. A csendőr most hamis vád miatt feljelentést tett Tarossi Lajosné ellen. A bíróság tegnap tárgyalta az ügyet Ember Géza törvényszéki bíró elnökletével. A csendőr most is tagadja a vádat, a vádlott azonban azt a kijelentést tette, hogy bizonyítani tudja a vádját. Kihallgatták a tanukat, s a bizonyítás befejezése után a bíróság Tarossinét 10 napi fogságra ítélte. Az ítélet ellen felebezést jelentettek be.

TÁVIRÁTOK

Elhunyt főúr.

Budapest, jan. 26.

(Saját tud.) Báró Bánffy Kázmér es. és kir. kamarás ma hirtelen meghalt.

Meghalt Hoch János apja.

Budapest, jan. 26.

Hoch János orszgy. képviselő apja, Hoch Károly volt 48-as honvéd, ma este 82 éves korában Dákan (Veszprém m.) elhunyt.

Berchtold veszedelemben.

Bécs, jan. 26.

(Saját tud.) Izgalmas jelenet történt a Ringstrassén. Berchtold gróf kocsin hajtattott. Lovai megbokroztak, a kocsit neki vitték egy oszlopnak. A kocsi tengelye eltört s a külügyminiszter kibukott a kocsiból. Nem sérült meg.

Próbamozgósítás

Finnországban.

Pétervár, jan. 26.

A finnországi katonai parancsnokság közlése szerint a Finnországban elhelyezett csapatoknál öt napos próbamozgósításra hívták be a tartalékosokat. A tartós hízvatar megnehezíti a téli hadgyakorlat megtartását.

Lezuhant aviatikus.

London, jan. 26.

Lee Temple aviatikus tegnap délután Hendon közelében lezuhant és életét vesztette.

NYILTÉR

Dr Hirschmann Gyula

ügyvéd, irodáját

Rákóczi-ut 13. Weiszlovits házba helyezte át. (Apollóval szemben.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	11.90
Buza májusra	— — —	11.95
Buza októberre	— — —	10.99
Rozs áprilisra	— — —	9.02
Rozs októberre	— — —	8.60
Zab áprilisra	— — —	7.99
Zab októberre	— — —	8.92
Tengeri májusra	— — —	6.88

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	839.—
Osztrák hitelrészvény	—	638.50
4%-os koronajáradék	—	82.10
Osztr. magy. államv.	—	711.50
Jelzálogbank	—	435.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	519.—
Hazai bank	—	288.50
Magyar bank	—	526.50
Keresk. bank	—	3805.—
Rimamurányi	—	641.50
Salgótarjáni kőszén	—	754.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1022.—
Közuti vasut	—	617.25
Városi villamos	—	315.—
Adria	—	570.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr KRÜGER ALADAR.

KÉP-keretezések

Mahagoni, palisander, tölgy, dió, stb. színekben, olcsó árban készíttetnek **Szent János-utca 46.** a gyógy-
:: szertár mellett. ::

HIRDETMÉNY.

A Mezőgyáni Takaré- és Önségélyző Egylet, mint Szövetkezet 1914. évi január 25-én tartott V. évi rendes közgyűlése a szövetkezet felszámolását határozta el. Ennélfogva felhívjuk a szövetkezet hitelezőit, hogy a szövetkezet ellenében fennálló követeléseiket a jelen hirdetménynek harmadszori megjelenésétől számított 6 hó alatt a kereskedelmi törvény 249. §-a értelmében érvényesíteni el ne mulasszák.

Kelt Mezőgyánban, 1914 jan. 27.

A felszámoló-bizottság.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méreteken és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszöit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban

MIYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Tüzifa

Elsőminőségű, száraz hasáb cser, gyertyán vagy tölgyfát szállít magánfeleknek is vagonrakományként (10C métermázsa) ab. vasuti állomás Apátkeresztúr 145 koronáért, az összeg előzetes beküldése ellenében a

Székelyhidi uradalom.

Szuperfoszfát Műtrágya

Telefon
969. sz.

kapható 50 kilós zsákokban, szőlőfoldak, kaszálók és mindennemű veteményeknek földjavítására. 150-200 kilóval 80-100 korona értékű a terménytöbblet.

Kondor Dezső

cement, cementcső és fedéllemez üzlet.

Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPÍTOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az
**uj csipke, himzés,
harisnya áruház**

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

A Magyar Földrajzi Intézet

Világatlása,

130 térképlapja 100 fő- és 220 melléktérképet tartalmaz, névjegyzéke pedig több mint 130.000 helynevet.

A mű 16 füzetben lesz teljes, melyek havonta jelennek meg s 8-8 térképet tartalmaznak.

Ez az **egyedüli magyar nagy kézi atlasz**, mely a művelt közönség minden ilyen atlaszszal szemben tamasztható igényét kielégíti.

Ára a 16 füzetnek illusztrált és értékes szöveggel . . . 50 K
Ára a füzetekhez való díszes félbő gyűjtőtoknak . . . 10 K
Megrendelhető a díszes félbő ötös kiadás is (megj. 1914. jul.) 60 K

Három koronás havi részletfizetésre is kapható.
Bővebb felvilágosítást, prospektust, mintalapokat stb. küldenek a könyvkereskedők, vagy a kiadó

Magyar Földrajzi Intézet Készvénytársaság

Budapest, V. Rudolf-tér (Margithid, pesti hidő.)

A

jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésű borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári arak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Belépési felhívás.

A

Magyar Takarékszövetkezet

(Sas-palota I. emelet) megnyitotta

X. évtársulatát.

Az igazgatóság ezúton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerű üzletrész jegyzésével történik, melynek mindegyike után hetenkint 20 fillér fizetendő. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján eszközölhetik. Az új évtársulat 3 év eltelté után feloszlik s a tagok az általuk eként megtakarított tőkét a takarékpénztári kamatnál magasabb haszonrészesezés mellett megkapják.

A szövetkezet tagjai befizetett tőkéjük 1/3 részét kölcsönvehetik.

A szövetkezet tagjaitól mulasztási illetéket nem szed. A fizetés megszüntetése esetén befizetett tőkéjüket minden levonás nélkül a következő évtársulatba átviszi.

Befizetések ünnep és vasárnap kivételével naponként délelőtt és délután a hivatalos órák alatt eszközölhetők.

Belépni szándékozók felkéretnek, hogy ezen szándékukat a Magyar Bank helyiségében Sas-palota I. emelet mielőbb bejelenteni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1914. január hó

Magyar Takarékszövetkezet
igazgatósága.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz-szuli szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt**. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon **980.**

Belepusi felhivás.

A Polgári Takarékos és Segély-Szövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám.

1914. január 1-én megnyitotta 19-ik évtársulatát

Az igazgatóság ez uton felhivja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszés szerinti számú törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. **Vidéki tagok a berizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik.** Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és, hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson

Kölcsönök adatnak:

a) a heti befizetések $\frac{9}{10}$ része erejéig minden további biztosíték nélkül;
b) ingatlanokra;
c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
d) megfelelő kezesség mellett váltóra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetétét könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. **A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.**

A belépni szándékozók felkértenek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1913. december hó.

Tisztelettel

„A Polgári Takarékos és Segély-Szövetkezet” igazgatósága.

Kiadó

a **Bémer-tér** mellett

3 szobás modern, tiszta lakás május elsőre és azonnalra egy mosó-konyha, bolti helyiség kis szobabútorral, vagy anélkül, **Szalárdi-utca 9.**

Deutsch Simon

bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, **ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.**

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, díszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Ha tisztán kezelt jó minőségű és izléses

fűszer és csemegeárúkat

előnyösen és jó kiszolgálás mellett óhajt beszerezni, keresse fel

Özv. Kádár Jánosné

elsőrangú fűszer és csemege kereskedését, bor, pezsgő, délygyümölcsök és cukorkák nagy raktára, kávé és tea közvetlen behozatál.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tüzhelyek állandóan raktáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélküli házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám: 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évi lámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

$\frac{1}{2}$ lóerőtől minden nagyságban.

Főszereplő telefonja 55. sz.

Eredeti Meteor kályhák,
kályhatalékok és ellenzők,
fa- és széntarték,
valódi porosz fűtőszén
házhoz szállítva 50 K° zsákokban
kimérve 100 K° 4-20 K és 5 K.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.